

การอุทธรณ์

๑. ความหมาย

การอุทธรณ์ หมายถึง การที่ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการตามกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนด ร้องขอรับความยุติธรรมจากองค์กรผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยให้ยกเรื่องของตนขึ้นพิจารณาใหม่เพื่อให้เป็นไปในทางที่เป็นคุณแก่ตน

ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญที่ถูกสั่งลงโทษทางวินัย หรือกรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้อุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. เงื่อนไขในการอุทธรณ์

การอุทธรณ์เป็นไปตามกฎ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานครว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๕

๑) ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่

(๑) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัย ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ปลดออก หรือไล่ออก

(๒) ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด เช่น เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้เจ็บป่วยจนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ เป็นผู้หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเป็นผู้ที่มีมลทินหรือมีวามองในกรณีที่ถูกสอบสวน เป็นต้น

ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ต้องอุทธรณ์เพื่อตนเองเท่านั้น ไม่อาจอุทธรณ์แทนผู้อื่นได้

๒) การอุทธรณ์ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งให้ออกจากราชการต้องทำเป็นหนังสือถึงประธาน ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร โดยใช้ถ้อยคำสุภาพ และมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ตำแหน่ง สังกัด และที่อยู่สำหรับการติดต่อเกี่ยวกับการอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์

(๒) คำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ และวันที่รับทราบคำสั่ง

(๓) ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ผู้อุทธรณ์ยกขึ้นเป็นข้อคัดค้านคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์

(๔) คำขอของผู้อุทธรณ์

(๕) ลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์

ในกรณีเป็นการอุทธรณ์โดยทนายทหรือผู้ได้รับมอบหมายให้อุทธรณ์แทน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ปรับสาระสำคัญในหนังสืออุทธรณ์ให้เหมาะสม โดยอย่างน้อยควรมีสาระสำคัญให้สามารถเข้าใจได้ตามหัวข้อข้างต้น

ผู้อุทธรณ์จะมอบหมายให้ทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วทำการอุทธรณ์แทนได้ กรณีมีเหตุจำเป็นดังนี้

- ๑) เจ็บป่วยจนไม่สามารถอุทธรณ์ด้วยตนเองได้
- ๒) อยู่ในต่างประเทศและคาดหมายได้ว่าไม่อาจอุทธรณ์ด้วยตนเองได้ทันเวลาที่กำหนด
- ๓) มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร หรือองค์คณะวินิจฉัยเห็นสมควร

๓) การยื่นอุทธรณ์

(๑) ผู้อุทธรณ์ไม่ต้องทำเรื่องเสนอผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น แต่ให้ยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อพนักงานผู้รับอุทธรณ์ที่กองพิทักษ์ระบบคุณธรรม สำนักงาน ก.ก. โดยให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานการลงทะเบียนรับหนังสือตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณเป็นวันที่ยื่นหนังสืออุทธรณ์

(๒) การส่งหนังสืออุทธรณ์โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ โดยให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ของหนังสืออุทธรณ์เป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์อาจถอนอุทธรณ์ที่ยื่นไว้แล้ว ก่อนที่องค์คณะวินิจฉัยมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นก็ได้โดยทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์ หรืออาจถอนด้วยวาจาต่อหน้าองค์คณะวินิจฉัยก็ได้

๔) ระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ แบ่งเป็น ๒ กรณี ได้แก่

(๑) สำหรับผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการต้องยื่นอุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ ซึ่งโดยทั่วไปจะถือว่าวันทราบคำสั่งคือวันที่ผู้ถูกสั่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง

(๒) สำหรับการอุทธรณ์แทน มี ๒ กรณี ได้แก่

ก. กรณีที่ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ถึงแก่ความตายโดยที่ยังไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ ทายาทของผู้มีสิทธิอุทธรณ์ต้องยื่นอุทธรณ์ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ หรือภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่มีสิทธิอุทธรณ์ถึงแก่ความตาย

ข. กรณีที่ผู้อุทธรณ์ได้ยื่นอุทธรณ์ไว้แล้วได้ถึงแก่ความตายก่อนการวินิจฉัยอุทธรณ์ ทายาท ผู้จัดการมรดก ผู้รับสิทธิของผู้อุทธรณ์ หรือผู้มีส่วนได้เสีย อาจมีคำขอเข้ามาแทนที่หรือองค์คณะวินิจฉัยเรียกเข้ามา เนื่องจากคู่กรณีในอุทธรณ์มีคำขอ ในกรณีนี้ต้องยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อองค์คณะวินิจฉัยภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่มีสิทธิอุทธรณ์ถึงแก่ความตาย

๕) การนับระยะเวลาอุทธรณ์

(๑) ให้ถือว่าวันที่ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง เป็นวันรับทราบคำสั่ง

(๒) ในกรณีที่ไม่มีผลการลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งตาม (๑) แต่มีการแจ้งคำสั่งให้ทราบกับมอบสำเนาคำสั่ง แล้วทำบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลา และสถานที่ที่แจ้ง โดยลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบคำสั่ง

(๓) ในกรณีที่เมื่อแจ้งคำสั่งตาม (๒) และได้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกส่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ให้ส่งสำเนาคำสั่งไปให้สองฉบับ เพื่อให้ผู้ถูกส่งลงโทษตาม (๑) เก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ และให้ลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบคำสั่งเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้นสามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่า ผู้ถูกส่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งฉบับที่ให้ผู้ถูกส่งลงโทษตาม (๑) ลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษตาม (๑) กลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกส่งลงโทษตาม (๑) ได้รับทราบคำสั่งแล้ว

๓. การพิจารณาอุทธรณ์

๑) ผู้มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ คือ คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ กรุงเทพมหานคร ที่ตั้งโดย ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าว ประกอบด้วย

(๑) กรรมการ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร	เป็นประธานกรรมการ
(๒) กรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์จำนวน ๒ คน	เป็นกรรมการ
(๓) เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.ก. ที่ได้รับมอบหมาย	เป็นเลขานุการ
(๔) เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.ก. ที่ได้รับมอบหมาย	เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ประธานกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ กรุงเทพมหานคร จะต้องแจ้งคำสั่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ กรุงเทพมหานคร ให้ผู้ขออุทธรณ์ทราบ โดยให้ลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานแล้วมอบสำเนาคำสั่งให้ไว้หนึ่งฉบับ หรือกรณีส่งคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามที่อยู่ของผู้อุทธรณ์ หากพ้นสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำเนาคำสั่งดังกล่าว ให้ถือว่าผู้อุทธรณ์รับทราบคำสั่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ กรุงเทพมหานครแล้ว

๒) การอุทธรณ์ที่ห้ามรับไว้พิจารณา

- (๑) เป็นเรื่องที่ไม่อาจอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานครได้ ตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง
- (๒) ผู้อุทธรณ์มิใช่เป็นผู้มีสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง
- (๓) เป็นอุทธรณ์ที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง
- (๔) เป็นเรื่องที่ได้เคยมีการอุทธรณ์และได้มีคำวินิจฉัยหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

(๕) เป็นกรณีอุทธรณ์ที่ยังไม่ชัดเจนหรือยังมีการดำเนินการโดยไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ตามข้อ ๔๘ (๒) และกรณีอุทธรณ์ที่ห้ามรับไว้พิจารณา ตามข้อ ๔๙ ของกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๕

สำหรับทายาทผู้มีสิทธิยื่นอุทธรณ์แทน หากมีกรณีตามที่กำหนดไว้ (๑) ถึง (๕) ให้ถือว่าเป็นอุทธรณ์ที่ห้ามรับไว้พิจารณาเช่นกัน

๓) การคัดค้านกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ กรุงเทพมหานคร

ผู้อุทธรณ์อาจคัดค้านกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ กรุงเทพมหานคร ในกรณีดังนี้

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษหรือกระทำที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(๒) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษหรือการกระทำที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้อุทธรณ์

(๔) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้บังคับบัญชาผู้ส่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการ

(๕) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยหรือการสั่งให้ออกจากราชการที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(๖) มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติหรือทางการสมรสกับบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) อันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้อุทธรณ์

การคัดค้านกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ กรุงเทพมหานคร ผู้อุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธาน ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ภายใน ๗ วันนับแต่วันรับทราบคำสั่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ กรุงเทพมหานคร (ก่อนการพิจารณาอุทธรณ์) ทำให้กรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ กรุงเทพมหานคร ผู้ที่ถูกคัดค้านต้องงดการปฏิบัติหน้าที่ไว้จนกว่าประธาน ก.พ.ค. กรุงเทพมหานครจะมีการชี้ขาดในเรื่องการคัดค้านนั้นแล้ว

๔) การขอแถลงด้วยวาจา

ผู้อุทธรณ์มีสิทธิขอแถลงการณ์ด้วยวาจาในหนังสืออุทธรณ์หรือยื่นขอภายใน ๓๐ วันนับแต่วันยื่นหนังสืออุทธรณ์ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร จะมีหนังสือแจ้งผู้บังคับบัญชาผู้ออกคำสั่งลงโทษ เพื่อให้มาแถลงแก้ในวันที่มีการพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งหากผู้บังคับบัญชาไม่ประสงค์จะแถลงแก้ก็ได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ทราบ

๕) การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

(๑) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายและระดับโทษแล้ว ให้ยกอุทธรณ์

(๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้ยกเลิกคำสั่งและให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการเสียใหม่ให้ถูกต้อง เช่น กรณีที่เห็นว่าเป็นมูลกรณีวินัยร้ายแรงแต่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ก็มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงได้

(๓) ถ้าเห็นว่าการดำเนินการทางวินัยถูกต้องตามกฎหมาย และผู้อุทธรณ์ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีคำวินิจฉัยให้ลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง แต่ถ้าเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะลดโทษต่ำกว่าปลดออกไม่ได้

(๔) ถ้าเห็นว่าการดำเนินการทางวินัยถูกต้องตามกฎหมาย และเห็นว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นความผิดวินัย หรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยให้มีคำวินิจฉัยให้ยกโทษ

(๕) ถ้าเห็นว่าข้อความในคำสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้มีคำวินิจฉัยให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้ถูกต้องเหมาะสม

การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์จะวินิจฉัยให้เพิ่มโทษไม่ได้ เว้นแต่ได้รับแจ้งจาก ก.ก. ว่าสมควรเพิ่มโทษจึงจะมีคำวินิจฉัยให้เพิ่มโทษผู้อุทธรณ์ได้

๖) การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งให้ออกจากราชการ

(๑) ถ้าเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการ ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายและเหมาะสมแก่กรณีแล้ว ให้ยกอุทธรณ์

(๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการ ดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้ยกเลิกคำสั่งและให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการเสียใหม่ให้ถูกต้อง

(๓) ถ้าเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการถูกต้องตามกฎหมาย และเห็นว่ายังไม่มีเหตุที่จะให้ผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ ในกรณีเช่นนี้ให้ยกเลิกคำสั่งและให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการต่อไป

(๔) ถ้าเห็นว่าข้อความในคำสั่งให้ออกจากราชการไม่ถูกต้องเหมาะสม ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้ถูกต้องเหมาะสม

๗) ระยะเวลาในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ประธาน ก.พ.ค. กรุงเทพมหานครได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีกซึ่งไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกิน ๖๐ วัน และให้บันทึกเหตุขัดข้องให้ปรากฏไว้ด้วย

ทั้งนี้ หากผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์สามารถใช้สิทธิฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นได้ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

การร้องทุกข์

๑. ความหมาย

การร้องทุกข์ หมายถึง การที่ข้าราชการกรุงเทพมหานครร้องขอความเป็นธรรม เนื่องจากเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้อง ทำให้เกิดความคับข้องใจ และประสงค์จะให้มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนโดยเร็ว

๒. เงื่อนไขในการร้องทุกข์

การร้องทุกข์เป็นไปตามกฎ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานครว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๕

๑) **ผู้มีสิทธิร้องทุกข์** คือ ข้าราชการกรุงเทพมหานครผู้มีความคับข้องใจจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชา โดยไม่ประสงค์จะปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชา หรือได้ปรึกษาหารือแล้วแต่ไม่ได้รับคำชี้แจงหรือได้รับคำชี้แจงแล้วแต่คำชี้แจงนั้นไม่เป็นที่พอใจ ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้

๒) เหตุที่จะร้องทุกข์

ความคับข้องใจอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์นั้นต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติอื่นใด โดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้นหรือไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดขึ้นเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

(๒) ไม่มอบหมายงานให้ปฏิบัติ

(๓) ประเว้งเวลาหรือห่วงงหน่วงเหนี่ยวการดำเนินการบางอย่างอันเป็นเหตุให้เสียสิทธิหรือไม่ได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ในเวลาอันสมควร

(๔) ไม่เป็นไปตามหรือขัดกับระบบคุณธรรม ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ (การจัดระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครต้องคำนึงถึงระบบคุณธรรม)

๓) ผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์

ผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ มี ๒ ประเภท คือ

(๑) ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป

ก. กรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาที่ต่ำกว่าผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าสำนักงาน ก.ก. ให้ร้องทุกข์ต่อผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าสำนักงาน ก.ก. แล้วแต่กรณี และให้ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าสำนักงาน ก.ก. แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์

ข. กรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาที่ต่ำกว่าเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร หัวหน้าสำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดสำนักปลัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการเขต ให้ร้องทุกข์ต่อเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร หัวหน้าสำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดสำนักปลัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี และให้เลขานุการสภากรุงเทพมหานคร หัวหน้าสำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดสำนักปลัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์

ค. กรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร หัวหน้าสำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดสำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ให้ร้องทุกข์ต่อปลัดกรุงเทพมหานคร และให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์

(๒) ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร

กรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนักงาน ก.ก. หรือผู้อำนวยการเขต ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร และให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานครเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์

๔) วิธีการร้องทุกข์

(๑) การร้องทุกข์ ให้ร้องทุกข์สำหรับตนเองเท่านั้น จะร้องทุกข์แทนผู้อื่นไม่ได้

ผู้ร้องทุกข์จะมอบหมายผู้อื่นให้ร้องทุกข์แทนได้ กรณีมีเหตุจำเป็นดังนี้

- ก. เจ็บป่วยจนไม่สามารถร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง
- ข. อยู่ในต่างประเทศและคาดหมายได้ว่าไม่อาจร้องทุกข์ได้ทันภายในเวลาที่กำหนด
- ค. มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์เห็นสมควร

(๒) ให้ทำคำร้องทุกข์เป็นหนังสือยื่นต่อผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์ โดยคำร้องทุกข์ให้ใช้ถ้อยคำสุภาพและอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

- ก. ชื่อ ตำแหน่ง สังกัด และที่อยู่สำหรับการติดต่อเกี่ยวกับการร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์
- ข. การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติที่เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์
- ค. ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ผู้ร้องทุกข์เห็นว่าเป็นปัญหาของเรื่องร้องทุกข์
- ง. คำขอของผู้ร้องทุกข์
- จ. ลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ หรือผู้ได้รับมอบหมายให้ร้องทุกข์แทนกรณีที่จำเป็น

(๓) ผู้ร้องทุกข์ต้องทำสำเนาคำร้องทุกข์และหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ร้องทุกข์รับรองสำเนาถูกต้อง ๑ ชุด แนบพร้อมคำร้องทุกข์ กรณีที่ไม่อาจแนบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้ให้ระบุเหตุที่ไม่อาจแนบพยานหลักฐานไว้ด้วย

(๔) กรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องมอบหมายให้บุคคลอื่นร้องทุกข์แทน หรือกรณีมีการแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นดำเนินการแทนในชั้นตอนใดๆ ในกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์ต้องแนบหลักฐานการมอบหมายหรือการแต่งตั้งมาพร้อมกับคำร้องทุกข์นั้นด้วย

(๕) การร้องทุกข์ต้องยื่นต่อผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์ ซึ่งโดยทั่วไปถือว่าวันที่ผู้มีสิทธิร้องทุกข์ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

๕) การยื่นคำร้องทุกข์

ผู้ร้องทุกข์อาจนำหนังสือร้องทุกข์มายื่นเองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ และให้ถือว่าวันที่ยื่นคำร้องทุกข์ต่อพนักงานผู้รับคำร้องทุกข์หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ของหนังสือร้องทุกข์ แล้วแต่กรณี เป็นวันยื่นคำร้องทุกข์ **โดยยื่นต่อผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์** ตาม ๓) ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

ทั้งนี้ ผู้ร้องทุกข์สามารถถอนคำร้องทุกข์ที่ยื่นไว้แล้วได้ แต่ต้องก่อนที่ผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์จะมีคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดในเรื่องร้องทุกข์นั้น โดยทำเป็นหนังสือขอถอนคำร้องทุกข์ลงลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์

๖) การนับระยะเวลาร้องทุกข์

การนับระยะเวลาร้องทุกข์เป็นไปตามข้อ ๑๓ แห่งกฎ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานครว่าด้วยการร้องทุกข์ และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่เกิดเหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากการที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งเป็นหนังสือให้ถือว่าวันที่ผู้มีสิทธิร้องทุกข์ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๒) ในกรณีที่ไม่มีการลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งตาม (๑) แต่มีการแจ้งคำสั่งให้ทราบพร้อมสำเนาคำสั่ง และทำบันทึกวัน เดือน ปี เวลา สถานที่ที่แจ้ง โดยลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๓) ในกรณีที่ไม่อาจแจ้งคำสั่งตาม (๒) และได้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ให้ส่งสำเนาคำสั่งไปสองฉบับเพื่อให้เก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ และให้ลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่ง แล้วส่งกลับคืนเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ กรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้นสามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่ามีผู้รับแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งฉบับที่ให้ลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่งกลับคืนมา ก็ให้ถือว่าผู้มีสิทธิร้องทุกข์ได้รับทราบคำสั่งอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์แล้ว

(๔) ในกรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาโดยไม่มีคำสั่งเป็นหนังสือ ให้ถือว่าวันที่มีหลักฐานยืนยันว่าผู้มีสิทธิร้องทุกข์รับทราบหรือควรรับทราบคำสั่งที่ไม่เป็นหนังสือนั้นเป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๕) ในกรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาโดยไม่ได้มีคำสั่งอย่างไร ให้ถือว่าวันที่ผู้ร้องทุกข์ควรได้ทราบถึงการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

สำหรับเวลาเริ่มต้นให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนเวลาสิ้นสุดถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

๗) การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

(๑) ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิขอแถลงการณ์ด้วยวาจา และหากผู้มีอำนาจวินิจฉัยหรือคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ กรุงเทพมหานคร เห็นว่าไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์จะไม่ให้แถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้บันทึกเหตุผลไว้ด้วย ในกรณีที่นัดให้ผู้ร้องทุกข์มาแถลงการณ์ด้วยวาจา ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาที่เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ทราบ เพื่อให้มาแถลงแก้ด้วยวาจาในการพิจารณาครั้งนั้น

(๒) กรณียื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันได้รับคำร้องทุกข์ หากไม่แล้วเสร็จให้ขยายเวลาได้อีก ๒ ครั้งๆ ละ ไม่เกิน ๓๐ วัน โดยให้บันทึกเหตุผลความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วย

(๓) กรณียื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ กรุงเทพมหานคร หรือ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ผู้ที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์เรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันได้รับคำร้องทุกข์ หากไม่แล้วเสร็จให้ขยายเวลาได้อีก ๒ ครั้งๆ ละไม่เกิน ๓๐ วัน โดยให้บันทึกเหตุผลความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วย

(๔) การคัดค้านผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์หรือกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ กรุงเทพมหานคร ต้องมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

ก. เป็นผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุให้เกิดความคับข้องใจ หรือเป็นผู้ยึดผู้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาดังกล่าว

ข. มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ร้องทุกข์

ค. มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ร้องทุกข์

ง. มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติหรือทางสมรสกับบุคคล ตาม ก. ข. หรือ ค.

(๕) การวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์

ก. ถ้าเห็นว่าเป็นคำร้องทุกข์ที่ดำเนินการโดยถูกต้อง และเป็นคำร้องทุกข์ที่รับไว้พิจารณาได้ ให้มีคำสั่งรับคำร้องทุกข์ไว้พิจารณา

ข. ถ้าเห็นว่าคำร้องทุกข์ที่ยังไม่ชัดเจน หรือมีการดำเนินการโดยไม่ถูกต้อง ก็ให้มีคำสั่งให้ดำเนินการใหม่ให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนด ก็ให้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ค. ถ้าเห็นว่าเป็นคำร้องทุกข์ที่ไม่อาจรับไว้พิจารณา ให้จำหน่ายเรื่องร้องทุกข์ออกจากสารบบ

๘) คำวินิจฉัยร้องทุกข์

ผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ ซึ่งได้แก่ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป หรือ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการทำคำวินิจฉัยร้องทุกข์ เช่น ไม่รับเรื่องร้องทุกข์ไว้พิจารณา ยกคำร้องทุกข์ หรือให้แก้ไข หรือยกเลิกคำสั่งและให้เยียวยาความเสียหายให้ผู้ร้องทุกข์ หรือให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

คำวินิจฉัยร้องทุกข์ของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปให้เป็นที่สุด และให้ผู้บังคับบัญชาที่เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยนั้นในโอกาสแรกทำได้ และเมื่อได้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยร้องทุกข์นั้นแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ไม่เห็นด้วยหรือไม่พอใจกับคำวินิจฉัยร้องทุกข์ของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป สามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้น

คำวินิจฉัยร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ให้เป็นที่สุด และให้ผู้กพ้นผู้บังคับบัญชาที่เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์และผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติตาม นับแต่วันที่กำหนดไว้ในคำวินิจฉัยร้องทุกข์นั้น ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร สามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นต่อไปได้

การคุ้มครองระบบคุณธรรม

กรณีที่คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร (ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร) เห็นว่ากฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใดที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ และมีมุ่งหมายให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่สอดคล้องกับระบบคุณธรรมตามมาตรา ๔๑ ให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานครแจ้งให้หน่วยงานหรือผู้ออกกฎ ระเบียบ หรือคำสั่งดังกล่าวทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขหรือยกเลิกตามควรแก่กรณี